

trebno, da se otrok nemščino nauči. Ni namen teh šol, da bi se slovenski otroci naučili slovenščine, marveč da se naučijo nemško. Ni se čuditi, da otroci, ki pridejo iz takih šol, ne znajo slovenski ne brati ne pisati.

Vse slovenske zahteve beb v steno.

Po plebiscitu je več krajnih šolskih svetov napravilo vloge na koroški deželni šolski svet ter zahtevalo, da se mora pri pouku v šoli slovenščina bolj upoštevati. Tudi starši šolobveznih otrok so napravili takšne vloge. Toda brez uspeha. Tako je n. pr. krajni šolski svet v Maločah (občina Bekštajn pri Beljaku) zahteval l. 1924, da se vpelje slovenščina kot učni predmet vsaj tri ure na teden kot obvezen predmet za vse slovenske otroke, in sicer pri dopolnilskem pouku. Šolska oblast pa je velikodušno dovolila, da se sme pouk slovenščine vršiti na teden 2 uri po popoldanskem pouku, ko so otroci že utrujeni in komaj čakajo, da bi šli domov. Toda tudi to ne obvezno za vse slovenske otroke, marveč samo za one, katerih starši za to posebej prosijo. Dejansko torej takšnih posebnih ur za pouk v slovenščini na celotnem Koroškem ni, ker so nemogoče. Namen šole je, da se otroci naučijo nemško: to mnenje vodi šolske oblasti in od njih nastavljen učiteljski, ki je ali nemške narodnosti ali pa je nemškutarsko. Duh, ki prešinja vso vzgojo, je strogo nemškonacionalen. Ubijati v slovenski mladini narodno zavest, vcepiti ji sovraštvo proti lastnemu narodu: to je naloga teh takozvanih dvojezičnih šol na Koroškem.

Resen memento za Nemce v naši državi.

Ali so nemški manjšinski politiki in nemški poslanci v naši državi zadovoljni s tem, da bo šola za Nemce v naši državi ustrojena in urejena po vzoru takozvanih dvojezičnih šol na Koroškem? Hvalisanje teh šol po nemških časnikih v naši državi in izjave nemških poslancev v Avstriji — besede poslanca Maierhoferja smo zgoraj navedli — nam dajejo pravo, da smemo stanje slovenske manjšine na Koroškem smatrati za merilo, po kojem naj se merijo pravice, ki pripadajo Nemcem v naši državi. Ako pa bi se to merilo v resnici uprabilo ter bi se nemški otroci v osnovnih šolah v naši državi vzgojevali tako, kakor se vzgojujejo slovenski otroci v koroških šolah, bodisi samonemških bodisi takozvanih dvojezičnih, koliko vika in krika bi bilo v nemškem Izraelu! Že sedaj so nemški poslanci in nemški manjšinski politiki naše države po nemških listih v inozemstvu zagnali velik hrup o krivicah, ki se baje godijo pri nas Nemcem v šoli. V Nemčiji se je začela organizirana agitacija proti naši državi radi tega, ker se pravice nemške manjšine pri nas baje prezirajo ter se Nemcem baje ne dajo niti tiste pravice, ki jim gre-

do po mednarodnih pogodbah. Namen je agitacije je prozoren: na našo državo naj bi se izvršil pritisk od zunaj, da bi se Nemcem dovolilo takšne pravice, ki se morajo z ozirom na stanje koroških Slovencev imenovati privilegiji (predprave). —

POLITIKNI RAZGOVORI

»Radecki pa na konj sedi, pa sabljico v rokah drži«, tako je prišel naš šaljivec k razgovoru naših starih znancev.

»No, kaj pa je, da tako poješ, ga je vprašal župan.

»Kaj? Ali ne veste, da je sedaj v Zagrebu — general za velikega župana?«

»Bom pa jaz povedal, zakaj se je to zgodilo«, je povzel besedo gospodar. »Še nismo pozabili, ko je Radič zahteval svoj čas, da naj bo celo ministrski predsednik — general. Ni še dolgo tega, komaj nekaj tednov, ko so to zahtevo v Zagrebu spet ponavljali, ker se hočejo na ta način iznebiti našega dr. Korošca. Seveda se jim to ne bo tako gladko posrečilo, ker ima sedaj dr. Korošec velik vpliv v Beogradu, pa če je v vladi ali ne. Da je torej do tega prišlo, ni kriv dr. Korošec, pa ne SLS, krivi so sami, ki so na dan 1. decembra celo vojsko začeli prav po pobalipsko zmerjati. Kakor se kdo obnaša, tako se pač z njim tudi ravna. To še naj izkušajo tudi Hrvati, bolj reče no le Zagrebčani, ker narod sam pri tem ni prizadet ne na krivdi in ne pri upravi. Mi smo bili in smo vedno zoper umešavanje vojske v politiko. Toda radičevski najeti kričarji v Zagrebu, katerim pomagajo plačani komunisti, so potegnili vojsko v politiko, ker so jo začeli izzivati in napadati. To so hoteli, to so tudi dosegli, pa naj sedaj vpijejo kakor hočejo, sami naj jedo juho, pa tako toplo, kakor so si jo skuhal.«

»Ali je to za trajno?« je vprašal občinski tajnik in je že mislil, da bo

Nemški poslanci in nemški manjšinski politiki pa naj ne pozabijo, da so naše oči stalno obrnjene na koroške Slovence. Njihovo stanje v narodnem oziru je in ostane merilo za izpolnjenje zahtev Nemcev v naši državi.

za naprej moral vedno v pozoru stati, kadar bo na glavarstvu.

»Za trajno ni nobena stvar na svetu, najmanj pa seveda takle odlok, kakor je ta, da je namestnik velikega župana v Zagrebu — general. Gotovo je, da tebi ne bo treba stati v pozoru, prav pa je, da kričarji v Zagrebu enkrat stopijo v pozor in da dobijo, kar jim gre! Kdo pa bo vedno poslušal njihovo otročje čvekanje, ki ni vredno resnega politika.«

»Pa sta Maček in Pribečević s temi čenčarji v zvezi?«

»Seveda sta! Na videz se lepa delata, pa se bo že izkazalo, kdo jih je najel in plačal, ker naroda samega ni bilo pri tistih neumnostih, le neuka mladina, študenti in ženske.«

»Jaz bi pa Mačku dal vetra in Pribečeviću malo tiste ječe, v katero je on svojčas vtaknil Radiča«, tako je modroval šaljivec.

»Imaš prav«, je dejal gospodar, »to tudi res zasluži. Takrat ni bilo nič hudega, ko ni bil kak general namestnik velikega župana v Zagrebu, ampak je tajnik Pribečevićeve stranke bil pravzaprav veliki župan. Če je tedaj bilo vse to v redu, mora danes biti to še bolj, ker je bolj potrebno kot tedaj.«

»Jaz se pa nič ne bojim teh Hrvatov«, je dejal šaljivec. »Oni vse hitro pozabijo, ko so pozabili, kako jih je Pribečević svoj čas batinal, danes je pa njihov največji prijatelj. Prijateljstvo Zagreba najbrže na ta način pridobiš, da nad njimi batino vretiš, kakor je to delal Pribečević, največji prijatelj Hrvatov.«

»Ti imaš pa zloben jezik«, ga je za vrnil župan.

»Naj bo, glavno je, da je res in to je«, je zaključil šaljivec tokratni razgovor.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Posledica zagrebških demonstracij. Na narodni praznik dne 1. decembra so v Zagrebu prav lahkomišelnost demonstrirali. Toda to pot ne več zoper vlado, ne zoper Beograd in Srbe, ampak zoper državo. Opazilo se je, da so sodelovali komunisti in Madžari, ki so namenoma povzročili nastop zoper armado. Dokler se ni vedelo, da voditelja opozicije Maček in Pribečević stojita za temi kričarji, se na to na dosti dalo. Ko pa sta drugi dan objavila svoje izjave, je bilo treba računati s tem, da so voditelji hrvaškega naroda ravno tako lahko mišelnosti kot študenti ali pa hudobni kot komunisti ali Madžari. Vlada je

sedaj posebno še na zahtevo najvišjih krogov morala takej poseči vmes. Za velikega župana v Zagrebu je bil imenovan polkovnik Maksimović, za poveljnika savske divizije pa Tomič. Seveda je ta odločen nastop vlade presenetil Zagreb. To, da sedaj razni hrvaški politiki izjavljajo, da tega ne priznajo, kaže še posebej njihovo neresnost.

Davidović v ognju. Ko je Davidović izvedel, da je njegov pristaš Zrelec, dosedanji zagrebški veliki župan vpokojen in je na njegovo mesto prišel polkovnik Maksimović, je bil seveda slabe volje, kar je tudi pokazal. Opozicija pozna njegovo slabost in jo je hotela takoj izrabiti. Kakor vse, se je tudi to opoziciji ponesrečilo.

Šolski zakon se nadalje razpravlja. Kakšen zakonski osnutek so nam pripravile prejšnje vlade, se

še le zdaj najbolje vidi, ko se je ta osnutek potegnil iz zaprašenih omar. Ta stari predlog je med drugim nalagal šolskim občinam, da morajo oskrbeti učiteljstvu brezplačno stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Poleg tega velike parcele zemlje za šolske vrtove itd. To bi seveda silno obremenilo naše občine. Seveda so naši zastopniki odločno lastopili zoper to prikrito namero demokratskih predlogov in so tudi uspeli. Res sreča, da se ta zakon izpreminja, predeluje in pripravlja za na rodno skupščino, ko je SLS v vladil. Celi srbski in hrvaški okraj, srbska pravoslavna in muslimanska Cerkev se obrača na naš Jugoslovanski klub, da vstraja na delu za pravičen in dober šolski zakon.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Avstriji so volili predsednika. Ker je Avstrija republika, imajo tam mesto kralja predsednika. In tega volijo za vsaka tri leta. Pretekli teden so bile volitve. Tam so do sedaj vse ostale stranke sodelovale zoper socialiste. Tik pred volitvijo novega predsednika pa so velenenci otvorili boj zoper krščansko ljudsko stranko v Avstriji. Kot vzrok so navajali to, da je Seipel govoril za katoliško vseučilišče, da sploh hoče ta stranka v Avstriji biti preveč katoliška itd. Nič ni bilo mogoče naprej reči, kdo bo izvoljen. Zmagal je Miklas, kandidat krščanske ljudske stranke.

Na Češkem hočejo novega mošna za zunanjo politiko. Dosedanji minister za zunanje zadeve dr. Beneš jim več ne ugaja, da si je žel razmeroma lepe uspehe za Češko-Slovaško. —

Pri volitvah v okrajne in pokrajinske zastope so na Češkem protivladine stranke dobile večino. Za takoj ne ali za pozneje bo to imelo še velike posledice.

Bomba — političen Miklavžev dar je v navadi na Poljskem, vsaj letos. Bombo so namreč poslali iz organizacije Ukrajincev v neko uredništvo poljskega lista. So na Poljskem tudi zelo napete politične razmere.

Angleški kralj je nad teden dni bil v umirajočem stanju. Sedaj se mu je zboljšalo. Vendar so vkljub temu postavili sosvet, ki ga nadomestuje v kraljevskih poslih. Na Angleškem ima kralj sicer zelo vidno predstaviteljsko čast, pa zelo omejeno državniško oblast.

Rumunija ima denar, dobila ga je od Nemčije pod razmeroma trdimi pogoji. Za vladino stranko je to zelo ugodno, ker je mogla zadovoljiti mnoge, ki so bili nevoljni nad državo zaradi zaostalih dolgov. To se bo poznalo tudi pri volitvah, ki se te dni vršijo.

Tiranska Italija! Z vsako številko številko »Slovenskega Gospodarja« moramo skoraj poročati o novem nasilju Italije proti Slovenem. Fašizem se je sedaj zagnal v posamezne voditelje in jih začel odvajati v

suženjstvo. Pretekli teden je prišel na vrsto dr. Kralj, ravnatelj katoliške tiskarne. Kaj je zakrivil? Na grobu nekega župnika je govoril, da je bil dober in blag mož. Pa po tri-

ZA NEDELJO

Gospod je blizu.

Druga adventna nedelja nam je pokazala, kje je pomoč za našo slabost, da je to — Kristu. Tretja adventna nedelja nam oznanja še večje veselje. Pravi: »Veselite se, Gospod je blizu.« Da, tako blizu nam je Kristusov nauk, vsako nedeljo ga lahko slišimo, toliko imamo prilik, da ga lahko čitamo, tako blizu nam je Kristusova milost, z vsako resno molitvijo n. pr. jo lahko dobimo, tako blizu nam je on sam v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, da pomaga naši revščini.

Kako po pravici lahko govori zato Cerkev: »Veselite se, Gospod je blizu.« Pa, ali čutiš ti kaj veselja nad to Kristusovo bližino? Morda ostaneš pri vseh teh besedah čisto mrzel in neobčutljiv. Ali veš zakaj?

Velikokrat radi tega, ker ti manjka one ponižne odkritosrčnosti, ki jo pospešuje evangelij tretje adventne nedelje pri sv. Janezu Krstniku. Kako odkritosrčno on pove, da ni Elija, da ni prerok, kako odkrito on pove, za koga smatra sebe. Kako natančen račun je pač moral imeti ta mož o samem sebi! A mi! Kako redko in kako težko si priznamo resnico o samem sebi! Kako sami sebi slepi smo z različnimi namišljenimi dobrinami, o katerih mislimo, da jih imamo. Kako smo podobni onim poslušalcem sv. Janeza Krstnika, ki so ga sicer šli poslušati, pa le iz radovednosti in da bi ga presojali, a so si zraven mislili: »Nas njegova beseda ne zadeva, nam ni treba pokore, saj smo otroci Abrahamovi.« Da, da, kolikokrat se tudi mi zadovoljimo z dobrim imenom, ki ga imamo pri ljudeh, z ugledom, ki ga kdo ima v občini, v društvih. Imamo se radi tega za ljudi, ki jim ni treba čisto nič, imamo se celo za vodilne kristjane in se tako velikokrat zgodi, da oni, ki se imajo za najboljše kristjane, mislijo, da oni Kristusa nič ne potrebujejo. A če bi mi enkrat z moško odkritosrčnostjo in ponižnostjo pogledali v svoje duše, če bi pogledali vse misli, ki živijo v njej in nas napolnujejo in ki so večkrat tako sebične, sovražne, ošabne, nečimerne, nespametne, če bi pregledali namene, ki jih imamo vsaj pri onih svojih delih, ki jih imenujemo dobra, če bi pregledali duha, s katerim opravljamo svoje molitve, obiskujemo službo božjo, če bi pregledali, kako je v nas z različnimi čednostmi, z zmernostjo, s ponižnostjo, s krotkostjo, s potrpežljivostjo, če bi se vprašali, kako izpolnujemo svoje velike stanovske dolžnosti, če se vprašate, kako je življenje v zakonu, kako vzgajate svoje otroke, ah, kaj vse

kratni preiskavi se ni mogla dokazati kaka krivda. In sedaj so ga vendar odgnali. Hoče se jim katoliške tiskarne, da niti molitvenika ne b več v slovenskem jeziku!

bi opazili, kako bi videli, kako se tudi mi, vsak zase, potrebujemo Odrašenika, kako bi se morali veseliti, ko nam advent oznanjuje: »Gospod je blizu.«

»Veselite se, Gospod je blizu«, tako kliče Cerkev, a ti se morebiti celo bojiš in izogiblješ bližine Kristusove, ki hoče biti tvoj pomočnik. Zakaj?

Veš dobro: če hočeš začeti pravo življenje s Kristusom, bi moral storiti velik, odločen korak v svojem življenju. A tega koraka nočeš storiti, nočeš vstati z vso resnostjo, si kakor človek, ki ga zjutraj kličejo, a se zvaži na drugo stran in spi dalje. Zato ti je seveda neumljivo, kako da bi ti bilo v veselje, če je Gospod blizu. Če hočeš doživeti in občutiti srečo Kristusove bližine, stori kar je storil sv. Frančišek Ališki! Imel je grozen stud in strah pred gobavci, ki jih je bilo v njegovem času in v njegovem kraju zelo veliko. Če je le od daleč opazil kakega takega bolnika, se mu je ognil, kolikor se mu je le mogel. Tudi v času, v katerem se je Frančišek že spreminjal iz lahkomisljenega, veseljaškega fant v človeka, ki hoče živeti čisto po Kristusu, je še čutil ta strah in grozo. Čutil pa je v sebi tudi glas, ki mu je govoril, da naj bo usmiljen s temi reveži, naj bo z njimi dober in priazen. Nekega dne zopet sreča na cesti gobavca. Zopet ga popade nepopisen strah, že misli s konjem, na katerem je jezdil, zdirjati mimo njega, a nenkrat se je opogumil, zadržal je konja, stopil je raz njega, dal je gobavcu bogato miloščino in je prijazno govoril z njim. In začutil je v svojem srcu neizmerno srečo in od tega trenutka je šlo njegovo življenje kvišku, kvišku do svetnika. Ko bi si upal napraviti tak odločen korak v življenju tudi ti, bi gotovo tudi čutil, kako sreča je, biti Gospodu tako blizu po svojem življenju!

*

Katoliška mladina. Za nami je prelepi praznik Brezmadežne, ob katerem se je na tisoče naše slovenske mladine navduševalo za lepo, pošteno, svetlo življenje. Da niste v tem svojem stremljenju osamljeni, temveč da imate po vsem svetu veliko somišljenikov, naj vam dokažejo sledeči podatki: V Braziliji, v južni Ameriki, so pred kratkim priredili kongres katoliške mladine. Kako velika je bila udeležba, kaže posebno to, da je v slovesnem sprevodu, ki je zaključil ta kongres, korakalo 20 tisoč mladih ljudi. Posebno so se opazili mladi gojenci raznih vojaških zavodov in pa dijaki pravniške visoke šole v Rio de Janeiro, ki so si izvolili za geslo svojega življenja in delovanja besede velikega Pija X.: Vse obnoviti v Kristusu! V dekliških